

Ministria e Shëndetësisë
Ministarstvo Zdravstva
Ministry of Health

NCD
SYMPOSIUM

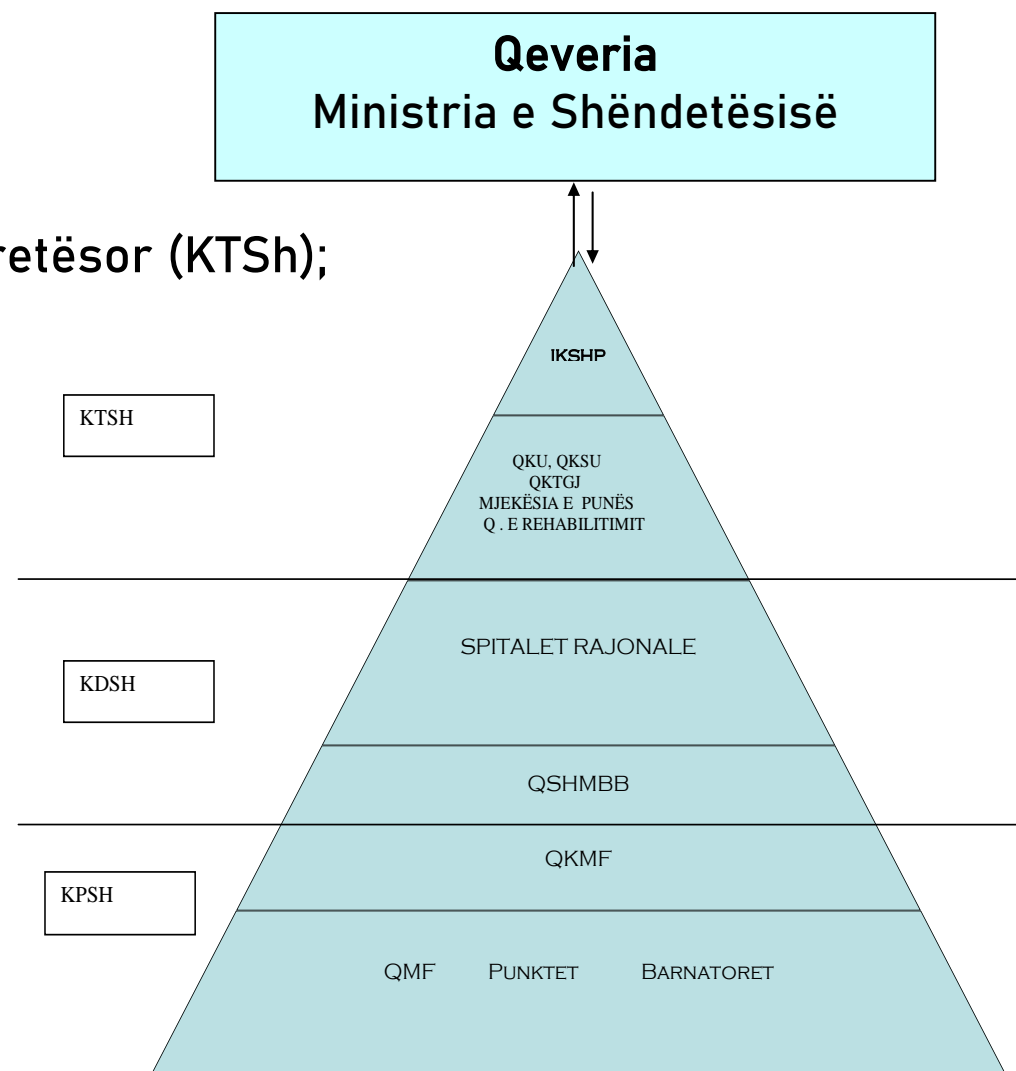
Strategjitë e Qeverisë për Zhvillim të Qëndrueshëm

Dr. Dafina Gexha-Bunjaku
Zëvendës Ministre e Shëndetësisë
Prishtinë, 27 shtator 2023

2023

Republika e Kosovës

- Vend me të ardhura mesatare të larta (BB);
- Sipërfaqe 10,908 km²;
- Popullsia 1,804,944 banorë, dendësia 162.41/km²;
- Gjysma e popullsisë janë të moshës më të re se 28,2 vjeç;
- Shërbimet shëndetësore: parësor (KPSH), dytësor (KDSH) dhe tretësor (KTSH);
- Ligji për Shëndetësi 04/L-125, Ministria e Shëndetësisë:
 - rregullon, mbikëqyr dhe kontrollon zbatimin e kujdesit shëndetësor në:
 - * institucionet publike dhe
 - * private;
- Rrjeti publik i KPSH përbëhet nga gjithsejt 472 institucione;
- Kujdesi dytësor dhe tretësor shëndetësor ofrohet në:
 - 7 spitale të përgjithshme dhe QKUK;
- Kujdesi tretësor shëndetësor përfshinë:
 - shëndetësinë publike,
 - shërbimin spitalor,
 - jashtë-spitalor si dhe shërbimet konziliare etj.

Të arriturat për shëndet

- Zvogëlim i shkallës së analfabetizimit
- Rritja e jetëgjatësisë
- Qasje në ujë të pijshëm cilësor
- Mbulueshmëria me vaksinim:
 - "Polio free" – 2004
 - Rastet me fruth – të importuara
- Ulje e incidencës së TB
- Prevalencë e ulët e HIV
- Programi i trajnimit të Mjekësisë Familjare, akreditim ndërkombëtar (RCGP)
- Rrjet i shtrirë i institucioneve shëndetësore

Nismat multi-sektoriale

- Zhvillimi i fëmijërisë së hershme
- Vizitat në shtëpi për nëna dhe fëmijë (0-3 vjeç)
- Shkollat promovuese të shëndetit
- Ligji për sëmundje ngjitëse "Një shëndet"
- Koalicioni kundër duhanit
- Subvencionimi për ngrohje (cilësia e ajrit)
- Dhuna në familje dhe baza gjinore
- Drogat
- Personat me aftësi të kufizuara
- Grupet e ndjeshme
- Të drejtat e njeriut
- Emergjencat
- Bashkëpunimi vendor dhe ndërkombëtar
- Shoqëria civile dhe KKK

Sëmundjet kronike jo-ngjitëse

- GYTS 2004 dhe 2016
- STEPS 2011 dhe 2019

Prevalenca e faktorëve të rrezikut të sëmundjeve jo ngjitëse në Kosovë:

- **25.7% aktualisht konsumojnë duhan**
- Alkooli ishte konsumuar nga 15.6% në muajin e fundit
- *Vetëm rreth 1 në 10 njerëz (11.9%) hanë pesë ose më shumë racione frutash dhe perimesh çdo ditë, duke përmbushur kështu dozën minimale ditore të rekomanduar nga OBSH-ja.*
- *Rreth 30.0% i shtojnë gjithmonë ose shpesh ushqimit kripë ose salcë të kripur para ose gjatë ngrënies*
- *Një në çdo shtatë persona (14.0%) nuk e përmbushin rekomandimin e OBSH-së për të paktën 150 minuta aktivitet fizik me intensitet mesatar*

Politikat qeveritare lidhur me shëndetin

Strategjia Kombëtare Zhvillimore 2030

Shtylla II

Zhvillimi i barabartë njerëzor

Investimi në shërbime shëndetësore dhe garantimi i sigurimit publik shëndetësor për të përmirësuar cilësinë e jetës. Zvogëlim i varfërisë dhe pabarazisë

Strategjia sektoriale e shëndetësisë 2023 - 2030

OBJEKTIVA I:

Përmirësimi i cilësisë dhe qasjes në shërbime shëndetësore

OBJEKTIVA II:

Ruajtja dhe përparimi i shëndetit.

Planet e veprimit 2023 - 2025

Plani i veprimit për Edukim dhe promovim Shëndetësor (2023-2025)

Plani i Veprimit për SKJ-të në Kosovë (2023-2025)

Ndërlidhje e planeve të veprimit sipas Strategjisë

Politikat qeveritare dhe “Best buys”

- Zvogëlimi i duhanpirjes

- Ligji për kontroll të duhanit (rishikim)
- Aktet nënligjore
- Rritja e taksës për duhan
- Ulje e duhanpirjes (GYTS 2004, 2016)
- Informimi, edukimi dhe komunikimi

- Zvogëlimi i konsumimit të alkoolit

- Dënimet në ngasje
- Informimi, edukimi dhe komunikimi

- Zvogëlimi i dietës jo të shëndetshme

- Hulumtimi në vijim (AQH)
- Menyja për nxënës
- Informimi, edukimi dhe komunikimi

- Aktiviteti fizik

- Informimi, edukimi dhe komunikimi
- Rritja e numrit të sallave të edukatës fizike në shkolla

- Sëmundjet kronike jongjitëse

- Udhërrëfyesit dhe protokollet klinike
- Programi për parandalimin dhe kontrollin e kancerit
- Zgjerimi dhe rritja e cilësisë së shërbimeve shëndetësore
- Vaksinimi kundër HPV
- Vaksinimi kundër Hepatitit B
- Subvencionimi për ngrohje
- Informimi, edukimi dhe komunikimi

Rritja e buxhetit për shëndetësi, dyfishim për Listën e Barnave Esenciale

Monitorimi dhe evaluimi

- Fuqizimi i kapaciteteve institucionale
- Rritja e llogaridhënies në nivel institucional
- Hartimi i planit të monitorimit dhe evaluimit dhe raportimi i rregullt
- Lista dhe kalendari i hulumtimeve shkencore

FOKUSI NË TË ARDHMEN

LIGJSHMËRIA

PARANDALIMI

HULUMTIMET

Ju faleminderit!
Thank you!

